

PROGRAM WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ IM. JANA III SOBIESKIEGO W BRZEZNEJ rok szkolny 2024/2025

Przyjęty uchwałą Rady pedagogicznej nr 9/2024/2025 dnia 25.09.2024

Podstawa prawna:

Rozporządzenie MEN z dnia 12.02.2019 w sprawie doradztwa zawodowego

I. Główne cele realizacji orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w szkole Podstawowej w Brzeznej:

1. Celem preorientacji zawodowej w przedszkolu jest wstępne zapoznanie dzieci z zawodami najbliższymi ich otoczeniu, kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci, oraz stymulowanie ich pro – zawodowych marzeń.
2. Celem orientacji zawodowej w klasach I – III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań i pasji.
3. Celem orientacji zawodowej w klasach IV – VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności , zainteresowań i pasji
4. Celem doradztwa zawodowego w klasach VII – VIII jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.
5. Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole podstawowej są kierowane do trzech grup adresatów: uczniów, rodziców, nauczycieli.

6. Cele Szczegółowe Doradztwa Zawodowego

1. Pomoc uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.
2. Pomoc uczniom w określeniu preferencji i zainteresowań zawodowych.
3. Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych.
4. Wskazywanie uczniom, rodzicom i nauczycielom dodatkowych źródeł informacji na temat:
 - rynku pracy,
 - trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia,
 - możliwości wykorzystania posiadanych uzdolnień i talentów w różnych obszarach świata pracy,
5. Udzielanie indywidualnych porad uczniom i ich rodzicom.
6. Prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących, przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej.
7. Koordynowanie działalności informacyjno – doradczej prowadzonej przez szkołę.
8. Wspieranie rodziców i nauczycieli w działaniach doradczych.
9. Przygotowanie uczniów do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych: tj. np. egzamin, poszukiwanie pracy;
10. Przygotowanie uczniów do podjęcia roli pracownika, zmiany zawodu, adaptacji do nowych warunków;
11. Współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny program doradztwa: z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym z poradniami specjalistycznymi, Urzędami Pracy, pracodawcami oraz z instytucjami świadczącymi poradnictwo i specjalistyczną pomoc uczniom i rodzicom

III. Doradztwo zawodowe jest realizowane:

1. W oddziale przedszkolnym szkoły podstawowej na zajęciach edukacyjnych prowadzonych zgodnie z przyjętym programem wychowania przedszkolnego. Odpowiedzialny p. H. Wieczorek
2. W klasach I – VI szkoły podstawowej na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego i zajęciach wychowawczych. Odpowiedzialni – wychowawcy, nauczyciele przedmiotów
3. W klasach VII – VIII szkoły podstawowej, na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, zajęciach wychowawczych oraz na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego. Odpowiedzialni – wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, doradca zawodowy
4. W przedszkolu i szkole podstawowej w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez dzieci i uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach.

Zadania z zakresu doradztwa zawodowego realizowane są w szczególności, jako:

- *Udzielanie informacji edukacyjno – zawodowej* (gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej /o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych szkół, uczelni, w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych, tworzenie multimedialnych centrów informacji z dostępem do Internetu), krzewienie samodzielnego pozyskiwania informacji (korzystanie z portali dotyczących rynku pracy, programów multimedialnych do samobadania, informatorów, ulotek, broszur, itp.).
- *Poradnictwo indywidualne* (porady i informacje zawodowe, diagnoza zdolności i predyspozycji).
- *Poradnictwo grupowe* - zespołowe, warsztatowe sesje doradcze (zajęcia warsztatowe służące wyposażeniu młodzieży w zasób wiedzy i umiejętności dotyczących np. poszukiwania pracy, umiejętności interpersonalnych, planowania kariery zawodowej i innych).
- *Wizyty zawodoznawcze* , które mają na celu poznanie przez dzieci i uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach.

Współpraca z rodzicami

Współpraca z rodzicami ma na celu :

- wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci,
- włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły – w ciągu roku szkolnego
- przedstawienie rodzicom aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa na różnych jego poziomach – na spotkaniach wywiadowczych i dniach otwartych.
- indywidualną pracę z rodzicami uczniów, którzy wykazują trudności: zdrowotne, emocjonalne lub potrzebują porady w podjęciu decyzji.
- udzielanie informacji o możliwościach wsparcia udzielanej przez inne instytucje.
Odpowiedzialni: wychowawcy klas, doradca zawodowy

Współpraca z nauczycielami

Współpraca z nauczycielami ma na celu:

- lepsze poznanie potrzeb uczniów, ich poglądów, oczekiwań wobec szkoły i rynku pracy,
- uzyskanie wsparcia i pomocy w pracy wychowawczej,
- współpracę w realizacji tematyki doradczej w ramach lekcji przedmiotowych (w miarę możliwości).
- zapewnienie ciągłości działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.

Dla efektywnej realizacji Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego niezbędna jest również współpraca z zewnętrznymi instytucjami i osobami mogącymi wesprzeć działania szkoły, takimi, jak:

- Poradnie psychologiczno – pedagogiczne
- Centrum Informacji i Kariery
- Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli
- Przedstawiciele firm, instytucji, przedsiębiorcy

- Cech Rzemiosł Różnych
- Powiatowy Urząd Pracy

TREŚCI PROGRAMOWE NA POSZCZEGÓLNE ETAPY EDUKACYJNE

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA ODDZIAŁU PRZEDSZKOLNEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ

Preorientacja zawodowa

1. Poznanie siebie

Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy:

Dziecko:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- 2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- 2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);

3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych

Dziecko:

4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;

4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS I– III SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Orientacja zawodowa

1. Poznanie własnych zasobów

Uczeń:

1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;

1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;

1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;

1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;

1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;

- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV–VI szkoły podstawowej

Orientacja zawodowa dla klas IV – VI

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;

- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS VII I VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Doradztwo zawodowe dla klas VII – VIII

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;

- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji;
- 2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Proponowane tematy do realizacji:

W klasie VII zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego prowadzone przez doradcę zawodowego będą przeznaczone w szczególności na poznawanie przez uczniów własnych zasobów / predyspozycji , uzdolnień, zainteresowań/ oraz wybranych zawodów. Uczniowie będą starali się odpowiedzieć na pytanie *jaki jestem, jak funkcjonuję w grupie?*

Czas realizacji : minimum 10 godz. lekcyjnych w wybranym semestrze roku szkolnego.

Osoba realizująca: doradca zawodowy

W klasie VIII uczniowie będą poznawali zawody, rynek pracy, rynek edukacyjny, zasady rekrutacji, będą starali się odpowiedzieć na pytanie: *jak wykorzystać własne zasoby?, kim będę? jaką wybrać szkołę, zawód?*.

Czas realizacji: minimum 10 godz. lekcyjnych w wybranym semestrze roku szkolnego.

Osoba realizująca: doradca zawodowy

Opracowała: Elżbieta Mazur

